U.G. 5th Semester Examination - 2021

SANSKRIT [PROGRAMME]

Skill Enhancement Course (SEC)
Course Code: SANS-P-SEC-T-03

Full Marks: 40 Time: 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

- Answer any five of the following: 2×5=10
 যে-কোন পাঁচটি প্রশ্নের উত্তর দাও ঃ
 - i) Mention the name of any two commentaries and commentators on पातञ्जल-योगसूत्रम्.
 পাতঞ্জল যোগসূত্রের উপর রচিত দুটি ভাষ্য এবং ভাষ্যকারের নাম উল্লেখ করো।
 - ii) How many समाधि are there in योगसूत्रम्? Mention them.

 যোগসূত্রে কতিবিধ সমাধি স্বীকৃত ? নাম উল্লেখ করো।

[Turn Over]

iii) Write the meaning of the term 'योग:'. যোগ শব্দের অর্থ লেখ। iv) How many types of सम्प्रज्ञातसमाधि: are there in the योगसूत्रम्? Write their names.

(यात्रत्रु सम्प्रज्ञातसमाधि: कश्रि है जात्र नाम लिथ।

v) How many प्रमाण-s according to योगदर्शनम्? Write their names.

যোগদর্শন মতে কয়টি প্রমাণ? তাদের নাম লেখ।

 $5 \times 4 = 20$

- vi) Explain पञ्चक्लेश। पञ्चक्लेश — ग्राभ्रा कत्र।
- vii) What is 'यम':? 'यम:' কাকে বলে?
- viii) What is प्रत्याहार:?

 प्रत्याहार: कांद्रक वदन?
- Explain any four सूत्र-s :
 যে কোন চারটি সূত্রের ব্যাখ্যা কর।
 -) ईश्वरप्रणिधानाद्धा ।
 - ii) अभावप्रत्ययालम्बना वृत्तिर्निद्रा
 - iii) अहिंसासत्यास्तेयब्रहमचर्यापरिग्रहा यमा:।
 - iv) योगश्चित्तवृत्तिनिरोध:।
 - v) क्लेशमूल:कर्माशयो दृष्टादृष्टजन्मवेदनीय:।
 - vi) प्रत्यक्षानुमानागमा: प्रमाणानि।

3. Answer any **one** from the following questions:

 $10 \times 1 = 10$

যে কোন **একটি** প্রশ্নের উত্তর দাও ঃ

- i) प्रमाण विपर्यय विकल्प निद्रा स्मृतय:। Explain fully.
 - प्रमाण विपर्यय विकल्प निद्रा स्मृतय: । गुाशा कर्ता।
- ii) Describe निर्बोजसमाधि: according to पातञ्जल-योगदर्शनम्।
 - পতঞ্জলি দর্শন সম্মত নির্বীजसमाधि সম্বন্ধে ব্যাখ্যা করো।
- iii) Discuss about योग: according to योगसूत्रम्।

 যোগসূত্র অনুসারে যোগের স্বরূপ সম্পর্কে আলোচনা করো।
